

OUCH!

Mėnesinis informacinio saugumo naujienlaiškis kompiuterių naudotojams

Sustabdykite sukčiavimą

Apžvalga

El. paštas ir įvairios susirašinėjimo programos (pvz., Skype, Twitter ar Snapchat) yra laikomos pagrindinėmis bendravimo priemonėmis. Šias technologijas kasdien naudojame ne tik darbo reikalams, bet ir norėdami palaikyti ryšį su savo šeima bei draugais. Kadangi nuo jų priklauso tiek daug žmonių visame pasaulyje, jos tapo vienu iš pagrindinių kibernetinių nusikaltėlių naudojamų sukčiavimo būdų. Kviečiame sužinoti, kas yra sukčiavimas ir kaip galite tokius puolimus pastebėti bei sustabdyti, nepaisant to, ar esate darbe, ar namie.

Kas yra sukčiavimas?

Sukčiavimas – tai tokia puolimo rūšis, kuri yra vykdoma naudojant el. pašta arba susirašinėjimo programą, siekiant jus įtikinti imtis veiksmų, kurių neturėtumėte imtis, pavyzdžiui, paspausti nuorodą į kenkimo svetainę, atskleisti savo slaptažodį ar atidaryti virusu užkrėstą el. laiško priedą. Nusikaltėliai deda daug pastangų, siekdami padaryti taip, kad šios žinutės skambėtų įtikinamai ir sukeltų kokias nors emocijas, pavyzdžiui, skubotumo jausmą ar smalsumą. Jie gali žinutę sukurti taip, kad atrodytų, jog ją atsiuntė jums žinomas siuntėjas, pavyzdžiui, draugas ar patikima įmonė, kurios paslaugomis dažnai naudojate. Galbūt jie netgi panaudos jūsų banko logotipus arba nurodys tokį el. pašto adresą, kuris leis manyti, kad žinutė yra teisėta. Tokias žinutes sukčiai siunčia milijonams žmonių. Jie nežino, kas jomis patikės, tačiau supranta, kad kuo daugiau žinučių išsiųs, tuo daugiau aukų įklius.

Kaip apsisaugoti?

Beveik visais atvejais, perskaičius elektroninį laišką arba žinutę, nieko blogo nenutiks. Tam, kad sukčiavimo planas pavyktų, sukčiams reikia jus priversti imtis kokių nors veiksmų. Laimei, yra keletas užuominų, nusakančių, kad žinutė yra apgaulinga. Pateikiame keletą dažniausiai pasitaikančių:

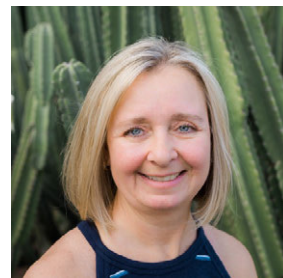
- ✓ Sukeliamas didžiulis skubumo jausmas, reikalaujant imtis „neatidėliotų veiksmų“ prieš kažkam blogam nutinkant, tarkime, grasina uždaryti jūsų paskyrą arba pasodinti jus į kalėjimą. Sukčius nori jus skubinti tam, kad priimtumėte klaidingą sprendimą.
- ✓ Jus verčia apeiti arba ignoruoti savo darbo politiką ar taisykles.
- ✓ Sukeliamas smalsumo jausmas arba informacija skamba per gerai, kad tai būtų tiesa (ne, jūs nelaimėjote loterijoje). Naudojamas bendras kreipinys „Gerb. pirkėja(-au)“. Dauguma su jumis bendraujančių įmonių ar draugų žino jūsų vardą.

- ✓ Naudojamas bendras kreipinys „Gerb. pirkėja(-au)“. Dauguma su jumis bendraujančių įmonių ar draugų žino jūsų vardą.
- ✓ Reikalaujama itin konfidencialios informacijos, pavyzdžiui, jūsų kredito kortelės numerio, slaptažodžio ar bet kokios kitos informacijos, kurią teisėtai siuntėjas jau turėtų žinoti.
- ✓ Žinutėje teigiama, kad ją siunčia oficiali organizacija, tačiau tekste yra gramatinių ar rašybos klaidų arba naudojamas asmeninis elektroninio pašto adresas, pavyzdžiui, @gmail.com.
- ✓ Atrodo, kad žinutę gavote iš oficialaus el. pašto adreso (pvz., jūsų vadovo), tačiau matote, jog jūsų atsakymas turėtų būti siunčiamas į kažkieno kito asmeninį el. pašto adresą.
- ✓ Iš kokio nors asmens gaunate žinutę, tačiau jo ar jos tonas ir žodžių parinkimas neskamba taip, kaip kalba jis arba ji. Jei jaučiate įtarimą, kad kažkas ne taip, paskambinkite siuntėjui(-ai) ir įsitikinkite, kad tai siuntė tikrai jis/ji. Kibernetiniams nusikaltėliams lengva sukurti žinutę, kuri atrodytų lyg būtų atsiųsta jūsų draugo ar bendradarbio.

Pasinaudokite šiais patarimais ir įgykite žymiai saugesnės internetinės patirties. Norėdami sužinoti daugiau informacijos, kaip saugiai naudotis socialiniais tinklais, ar pranešti apie neteisėtą veiklą, apsilankykite savo socialinio tinklo saugumo puslapyje.

Kviestinė redaktorė

Tonia Dudley informuotumo apie saugumą programą kuria ir vykdo nuo 2011 m., įskaitant apdovanojimą pelniusios mokymo programos apie sukčiavimą sukūrimą. Daugiau informacijos apie ją rasite čia: www.linkedin.com/in/toniadudley.

Šaltiniai

Socialinė inžinerija:	https://www.sans.org/u/Cb1
Kaip padėti kitiems apsaugoti?:	https://www.sans.org/u/Cb6
Ką daryti ir ko nedaryti rašant elektroninius laiškus?:	https://www.sans.org/u/Cbq
Sukčiavimas apsimitant įmonės vadovu:	https://www.sans.org/u/Cbl
OUCH! Vertimai ir archyvas:	https://www.sans.org/u/Cbq

Licencija

OUCH! Yra leidžiamas SANS Securing The Human instituto ir platinamas pagal [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licenciją](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/). Jums leidžiama naudoti ir platinti šį naujienlaiškį su sąlyga, kad niekas nebus keičiama. Norėdami gauti daugiau informacijos susisieki su mumis www.sans.org/security-awareness/ouch-newsletter. Redaktoriai: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Cathy Click, Cheryl Conley | Lietuvišką vertimą finansavo „Perlo“ įmonių grupė